

## שילוב מוזיקה בטיפול פיזיותרפיה לילדים: סקר בקרב פיזיותרפיסטים בישראל

מיכל אלפר<sup>1</sup>, M.S.c, PT, דוראל שפירא<sup>2</sup>, MA, PT, נילי ויסרברג<sup>3</sup>, PhD, PT

1 החוג לפיזיותרפיה - הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות ע"ש גריי, אוניברסיטת תל-אביב, 0504607141, michalper3@gmail.com

2 מעון שיקומי שמעיה, בני ברק וקבוצת עניין ילדים, העמותה לקידום הפיזיותרפיה. 0549982194, dorel280802@gmail.com

3 החוג לפיזיותרפיה - הפקולטה למדעי הרפואה והבריאות ע"ש גריי, אוניברסיטת תל-אביב וקבוצת עניין ילדים, העמותה לקידום הפיזיותרפיה. 0522923756, nillyw@post.tau.ac.il

### תקציר

#### רקע ומטרות

מחקרים רבים הצביעו על ההשפעה המיטיבה של המוזיקה על המצב הפיזי, הרגשי והקוגניטיבי של המטופלים. הוכח כי המוזיקה מפחיתה מתח וחרדה על ידי הורדה של קצב הלב ורמת הקורטיזול, משפרת את המוטיבציה ומסייעת ברכישת מיומנויות שונות. שילוב המוזיקה בטיפול פיזיותרפיה אצל ילדים עם מצבים נוירו-התפתחותיים שונים (לדוגמה: אוטיזם, שיתוק מוחין ופגות) נמצא יעיל בשיפור המוטיבציה והיכולות המוטוריות ובהפחתת כאב. עם זאת, המחקרים לא עסקו כמעט בתפיסותיהם של הפיזיותרפיסטים כלפי השימוש במוזיקה ובדפוס השימוש במוזיקה במסגרת הטיפול. במחקר זה נערך סקר אשר נועד לבחון את עמדותיהם של פיזיותרפיסטים בישראל כלפי שילוב המוזיקה בטיפול בילדים ואת דפוס השימוש בה ככלי טיפולי.

#### שיטות

בסקר השתתפו 215 פיזיותרפיסטים פדיאטריים בעלי ניסיון של שנה ומעלה בטיפול בילדים. הנתונים נאספו במהלך שנת 2020 באמצעות שאלון דיגיטלי אנונימי. השאלון הכיל שאלות בנוגע לפרטים אישיים ושאלות בקשר לשילוב המוזיקה בטיפול פיזיותרפיה בילדים. הנתונים נותחו סטטיסטית באמצעות מבחני  $\chi^2$  ו-Fisher's Exact Test ברמת מובהקות  $\alpha=0.05$ .

#### תוצאות

רוב (74%) המשתתפים דיווחו שהם משתמשים במוזיקה במהלך הטיפול. רובם תיארו את תרומתה למוטיבציה, למתן קצב, להפחתת מתח ולשיתוף פעולה; רק מיעוטם ציינו כי השימוש במוזיקה נועד לשם הפחתת כאב או העשרה קוגניטיבית. סוג המוזיקה הנפוץ ביותר בטיפול הוא שירי ילדים. נמצא כי פיזיותרפיסטים מבוגרים נוטים פחות להשתמש במוזיקה וכי הפיזיותרפיסטים מתאימים את המוזיקה לגיל הילד, אך ממעטים לשנות אותה בין הטיפולים.

#### מסקנות

הממצאים מצביעים על כך שפיזיותרפיסטים מכירים בפוטנציאל של המוזיקה ככלי טיפולי. עם זאת, קיים פער בין ההכרה בחשיבותה ובין הידע הקליני והתיאורטי על השימוש בה. לפיכך חשוב להעמיק את המודעות וההכשרה של פיזיותרפיסטים בישראל בכל הקשור בשימוש במוזיקה בטיפול פיזיותרפיה.

**מילות מפתח:** פיזיותרפיה, ילדים, מוזיקה, מוטיבציה, קצב, עמדות מטופלים